

Üniversite	:	İstanbul Kültür Üniversitesi
Enstitüsü	:	Sosyal Bilimler
Anabilim Dalı	:	İletişim Sanatları
Programı	:	İletişim Sanatları
Tez Danışmanı	:	Prof. Dr.Şermin Tekinalp
Tez Türü ve Tarihi	:	Yüksek Lisans – Ağustos 2008

KISA ÖZET
MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ UYGULAMALARINDA
DÜNYA ÜZERİNDE GÖRÜLEN AKSAKLIKLAR

Seher Şeylan

Bu çalışmanın amacı, dünya üzerinde medya okuryazarlığı dersi uygulamalarında görülen aksaklıkları ortaya koymaktır. Bu amaçla öncelikle, hayatımızdaki yeri gün geçtikçe artan kitle iletişim araçlarının özellikle çocuklar ve gençler üzerinde bıraktığı etkiler tartışılmıştır. Kitle iletişim araçlarının çocuklar üzerinde bıraktıkları etkiler, çocukların psikolojik ve fizyolojik gelişimlerini etkilemektedir. Topluma sağlıklı bireyler kazandırmak adına bilinçli çocuklar yetiştirmek çok önemlidir. Bu noktada etkin bir medya eğitimi, çocuklara hem kitle iletişim araçlarını nasıl kullanmaları gerektiğini öğrettiği ve bünyesindeki eleştirel bakış açısı sayesinde gördüklerinin ötesindekileri yorumlama yetisini kazandırdığı için toplumsal bir gereksinimdir. Böyle bir eğitim sürecinden geçen birey, etrafında olup bitenlere kayıtsız kalmayacaktır. Bilinçli bireylerin sahip olması gereken bilinçli tüketici profili, eleştirel bakış açısı, değerlendirme, yorum yapabilme ve yaşadığı topluma katkıda bulunabilme gibi özellikler medya okuryazarlığı derslerinde öğrencilere verilmelidir.

Toplum için bu denli önemli ifade eden medya okuryazarlığı derslerinin, niteliği de gelişmiş olmalıdır. Bu çalışmada, Fransa, İngiltere, Kanada, Avusturya, Amerika ve Türkiye’de uygulanan medya okuryazarlığı dersleri incelenmiştir. Kanada dışındaki ülkelerde medya eğitimine ilişkin görülen en önemli eksiklik medya eğitimi için belirlenmiş resmi bir öğretim izlencesi olmamasıdır. İstanbul’da medya okuryazarlığı dersinin işlendiği pilot okulda öğretmenlerle yapılan görüşme sonucunda, elde edilen bulgular, ülkemizde verilen medya okuryazarlığı derslerinin korumacı bir anlayışla işlendiği ve bu anlayışın topluma bilinçli bireyler kazandırmaktan çok uzak olduğunu göstermiştir. Öğretmenlerin yeterli donanımına sahip olmamaları, finansal yetersizlikler, politik gündemlerin derslerde yer almaması, popüler metinlerin derslerde çözümlenmemesi gibi eksiklikler, medya okuryazarlığı derslerinin başarıya ulaşmasını engelleyen unsurlar olarak görülmektedir.

Çalışmanın sonucunda, etkin bir medya eğitimi için yeni öğrenim yöntemleri geliştirmek gerektiği görülmüştür. Çalışmada, bu stratejiler ışığında etkin bir medya eğitimi için gereksinim duyulan aşamalar tartışılmıştır. Bu noktada, ilgili bakanlıklar, sivil toplum kuruluşları, okullar ve ebeveynler arasında yapılacak iş birliği oldukça önemlidir. Böylece, okulda başlayan eğitim evde ve toplum içinde de devam edecektir. Medya okuryazarlığı derslerine ilişkin kaynaklar ne yazık ki sınırlıdır. Bu noktada yapılacak akademik araştırmalar ve çalışmalar, şüphesiz medya eğitiminin gelişmesine yardımcı olacak bir diğer unsurdur.

Anahtar Sözcükler: Medya okuryazarlığı, kitle iletişim araçları, eleştiri, çözümlenme, korumacı yaklaşım, eleştirel yaklaşım.

Bilim Dalı Sayısal Kod:

University : İstanbul Kültür University
Institute : Institute of Social Sciences
Department : Communication Arts
Programme : Communication Arts
Supervisor : Prof. Dr. Şermin Tekinalp
Degree Awarded and Date : MA – August 2008

ABSTRACT

THE DEFICIENCIES in MEDIA LITERACY COURSE APPLICATIONS in THE WORLD

Seher Şeylan

The aim of this study is to display the deficiencies in media literacy course applications in the world. For this purpose, firstly the effects of mass media, whose importance has been increasing day by day in our lives has been argued. The effects of mass media on children affect the physiological and psychological growth of children. To bring up healthy individuals for society, growing conscious children is important. At this point, an active media education is a social need. Because media education does not only educate children about how to use mass media but also with the help of the critical point of view it gives the ability to make comment about the things beyond visibility. The individual who takes this kind of education can not be indifferent about what is going on around.

The qualifications that the conscious individual has to have such as being an active consumer, having critical point of view, making comment must be given to students in media literacy lessons.

The quality of media literacy course which is so important for society must be developed. In this study media literacy courses in France, England, Canada, Austria, the USA and Turkey have been analysed. The most important hitch about media literacy courses in those countries apart from Canada is that they have no official curriculum. At the end of the research that has been done at a school in İstanbul, it was concluded that media literacy applications in Turkey have protectionist approach. Media literacy course applications in the world are not literally successful. There are some points that give way to the failure of media literacy courses, such as inadequate teachers, financial problems also some untouchables regarding politics and popular media content. At the end of this study it has been seen that new classroom strategies for an active media literacy lesson are necessary. In this study in the light of these strategies, the steps for an ideal media education have been discussed. At this point the cooperation between related ministries, non-governmental organizations, schools and parents is important. Thus education will go on at home and in society. The sources about media literacy course applications are limited. At this point academic studies and researches are the other elements that will certainly help the development of media education.

Key Words: Media literacy, mass media, criticism, analyse, critical approach, protective approach.

Science Code: